

**КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ**

гр. София 1125, бул. „Драган Цанков“ 35
тел.: 02/807 30 30, факс: 02/870 84 48
e-mail: kzd@kzd.bg

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

COMMISSION FOR PROTECTION
AGAINST DISCRIMINATION

**COMMISSION FOR PROTECTION
AGAINST DISCRIMINATION**

35, Dragan Tsankov Str. 1125 Sofia, BULGARIA
phone: +359 2 807 30 30, fax: +359 2 870 84 48
e-mail: kzd@kzd.bg

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ	
Изм. №	10-00-318
дата	29. 05 2020 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 191 РД
Дата 02.06.2020 г.

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯТ СЪД
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
ПРЕДСТАВЛЯВАН ОТ НЕГОВИЯ
ПРЕДСЕДАТЕЛ - БОРИС ВЕЛЧЕВ**

СОФИЯ

Относно: Определение по допустимост на Конституционния съд на Република България от 15.04.2020 г. на КС по КД №3/2020 г., с което е допуснато за разглеждане по същество Искането на петдесет и четири народни представители за установяване противоконституционност на чл. 1, чл. 2, чл. 3, ал. 1, чл. 5, чл. 6, чл. 7, чл. 11, ал. 2, чл. 12, чл. 13, ал.2, чл. 14, чл. 15, чл. 17, чл. 23, чл. 26, чл. 29, чл. 31, чл. 41, чл. 48, чл. 50, чл. 57, чл. 61, чл. 63, чл. 64, чл. 65, чл. 74, чл. 81, чл. 82, чл. 87, чл. 88, чл. 91, чл. 95, чл. 96, чл. 100, чл. 102, чл. 103, чл. 104, чл. 116, чл. 120, чл. 121, чл. 136, ал. 3, чл. 137, чл. 143, чл. 144, чл. 169 и параграф 43 от Преходните и заключителните разпоредби от Закона за социалните услуги (обн., ДВ, бр. 24/22.03.2019 г., в сила от 01.07.2020 г.) и на закона в неговата цялост.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В качеството на заинтересована страна, конституирана с Определение от 15.04.2020 г. по к.д. №3/2020 г., Комисията за защита от дискриминация (КЗД) изразява следното становище относно съответствието/несъответствието на посочените текстове на ЗСУ с разпоредбите на Закона за защита от дискриминация и антидискриминационното законодателство:

Правото на равенство на всички пред закона и защитата на всички лица от дискриминация е основен принцип, залегнал в Конституцията на Република България, респ. в международното право в областта на правата на човека.

Основните права се осъществяват по оста и отношенията между гражданите и държавата. Задължение за правата държавата е да предприеме такива средства за защита на индивида, които да го защитават от посегателствата, включително и гаранции за ненамеса на публичната власт, върху неговата лична правна сфера.

С оглед предмета на искането са поставени и въпроси за противоконституционност на конкретни разпоредби от Закона за социалните услуги (изрично изброени в определението на Конституционния съд), които безспорно засягат и спазването на антидискриминационното законодателство. Това налага въпросните текстове да бъдат

обсъдени в светлината на принципите на правото на ЕС, а именно: принципа на равенство в третирането, принципа на пропорционалност, принципа на правната сигурност и принципа на легитимните очаквания.

За да формира своето становище КЗД прецени дали конкретни разпоредби от Закона за социалните услуги създават или могат да създадат предпоставки за противоречие с принципа за равенство в третирането с оглед антидискриминационните стандарти на правото на ЕС и националната правна уредба.

Безспорно Законът за защита от дискриминация (чл. 4, ал. 1) въвежда общо задължение за всички правни субекти да се въздържат от поведение, което представлява пряка или непряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 и ал. 3 от същия нормативен акт. Съгласно чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. „пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства”. Съгласно чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. „непряка дискриминация е поставяне на лице на основата на признаците по ал. 1 в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими”.

Забраната за дискриминация действа спрямо всички при упражняването и защитата на предвидените в Конституцията и законите на Република България права и свободи – чл. 6 от ЗЗДискр.

Законът за социалните услуги урежда предоставянето, ползването, планирането, финансирането, качеството, контрола и мониторинга на социалните услуги в Република България. Целите и принципите, заложи в него го определят като специален закон.

Относно релевираните оплаквания в тяхната поредност КЗД счита:

1. В чл. 2 от закона са посочени принципите, на които трябва да са подчинени социалните услуги, с оглед различните потребности на потребителите на услугите и участието на всички заинтересовани страни, и използване на всички налични ресурси. Принципите са изцяло в съответствие с основните такива, заложи в Конституцията на Република България и не са в противоречие със Закона за защита от дискриминация.

2. В чл. 5 и чл. 6 от ЗСУ е отчетено, че ползвателите на услугите имат различни потребности, с оглед на което е предвидено предприемане на индивидуален подход и извършване на индивидуална оценка на потребностите за всеки конкретен случай. От това следва, че различният подход при предприемане на действия по предоставяне на социални услуги е изцяло уместен и необходим, като по този начин се предоставят за всеки потребител необходимите/ата услуги/а за нормален живот. Текстовете попадат в изключенията по чл. 7 и не създават предпоставки за нарушение на ЗЗДискр.

3. На следващо място, с оглед предотвратяване настъпването на рискове е уредена възможността - в чл. 13, ал. 2 от ЗСУ - за превантивни социални услуги, както и въведената възможност лицата да ползват общодостъпни социални услуги – чл. 12, ал. 2 от ЗСУ. По този начин законодателят е предвидил по-облекчен ред за предоставяне на услугите при потребители в непосредствена опасност от риск, в изпълнение на принципа за всеобхватност на подкрепата. Посочените разпоредби нямат дискриминационен характер.

4. В разпоредбата на чл. 14 от закона се изисква характеристиката „възраст”. Последната би могла да бъде оправдана, т.е. да не съставлява дискриминация, ако преследва

легитимна цел, а средствата за постигането ѝ са пропорционални, систематични и съгласувани, и позволяват постигането ѝ, дори случаят да не попада в изключенията по чл. 7 от ЗЗДискр. За оправдаване на пряката дискриминация се прилага същият стандарт като непряката дискриминация - чл. 4, ал.3 от ЗЗДискр.: на първо място следва преследваната цел да е законна; мерките да са необходими, подходящи и да позволяват постигането на целта; тези мерки да са съгласувани и систематични. В случая, въвеждането на различно третиране с оглед определена възраст е оправдано с оглед целта и насочеността на закона.

5. Държавната политика в областта на социалните услуги е възложена на централни и местни органи в сътрудничество с лица, които притежават необходимия опит за предоставяне на качествени услуги, изброени в чл. 26 от ЗСУ. С оглед спецификата на тези обществени отношения и необходимостта от сътрудничество в уреждането им, водени от изложеното, текстовете на чл. 23 и чл. 26 от ЗСУ не представляват дискриминация и не ограничават възможността за участие в обществения живот.

6. Относно доставчиците на социални услуги бива възпроизведен действащият досега принцип, че основен доставчик е общината, но наред с това, законът предоставя възможност и на частните доставчици да предоставят такъв тип услуги на територията на Република България. Същевременно чл. 31, ал.3 от закона урежда възможността и лица, които са членове на Европейския съюз или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, да имат право да предоставят социални услуги на територията на страната по определен ред и при наличие на контрол от страна на държавата и общините. Това води до извода, че разпоредбите на чл. 29 и чл. 31 от ЗСУ не съдържат предпоставки за дискриминация.

7. В чл. 41 от закона се посочват източниците на финансиране на социалните услуги, като разпоредбата само ги конкретизира, но не съдържа ограничения.

Въведен е и принципът, че всяко лице има правото свободно да определи доставчика от когото ще ползва съответните услуги - правило, кореспондиращо с основните права на личността, закрепени в Конституцията.

8. Относно текстовете на разпоредбата на чл. 50, касаеща отговорността за събиране на таксите за ползване на социални услуги, като се определят задълженията за това лица, а именно: ал. 1 - таксите за социалните услуги, които се финансират от държавния бюджет, се събират от кмета на общината или от определени от него длъжностни лица; ал. 2 - таксите за социалните услуги, които се финансират от общинския бюджет, се събират по реда на Закона за местните данъци и такси; ал. 3 - таксите за социалните услуги, които се предоставят от частни доставчици, се събират от доставчика, когато услугите не се финансират от държавния или общинския бюджет и ал. 4 - таксите за социалните услуги, които се финансират от държавния бюджет, за които е осигурено смесено финансиране, се събират по реда на ал. 1 Комисията за защита от дискриминация счита, че от тълкуването на разпоредбата не следва извод за нарушение на ЗЗДискр.

9. Текстовете на разпоредбата на чл. 57 касаят създаване на социални услуги от частни доставчици. С ал. 1 се определя, че създаването на социалните услуги стават за сметка на частните доставчици при спазването на следните условия: т. 1 - доставчикът има издаден лиценз за предоставянето на социалната услуга и т. 2 - доставчикът е информирал кмета на общината, на чиято територия ще се предоставя услугата, относно направения анализ на нуждите от услугата, дейностите, които ще се предоставят, обхвата на потребителите и срока за предоставяне на услугата. С разпоредбата на ал. 2 се регламентира, че при прекратяване, промяна броя на потребителите, промяна на мястото и срока на предоставяне на социална услуга, създадена по реда на ал. 1, частният доставчик информира кмета на общината. Комисията за защита от дискриминация счита, че разпоредбата не противоречи на ЗЗДискр.

10. Относно текстовете на разпоредбата на **чл. 61**, касаеща мерките на общинско ниво при прекратено предоставяне на социална услуга, като се определя, че при прекратено финансиране на социална услуга от държавния бюджет и при прекратено предоставяне на социална услуга, финансирана от общинския бюджет поради несъответствие със стандартите за качество, определени в Наредбата за качеството на социалните услуги, по предложение на кмета на общината общинският съвет може да приеме решение за: **т. 1** - изпълнение на задължителното предписание по чл. 59, ал. 2 с цел възобновяване на предоставянето на социалната услуга от общината; **т. 2** - осигуряване на възможност за предоставянето на социалната услуга на общинско ниво от друга община и **т. 3** - осигуряване на предоставянето на социалната услуга чрез възлагане на частен доставчик при условията на публично-частно партньорство, Комисията за защита от дискриминация счита, че текстът не противоречи на разпоредбата на ЗЗДискр., доколкото се дава възможност за възстановяването на социалната услуга за лицата, които се ползват от нея.

11. Относно текстовете на разпоредбата на **чл. 63**, касаеща формите на възлагане, с **ал. 1** се определя, че предоставянето на всички социални услуги, финансирани от държавния и/или общинския бюджет, може да се възложи на частни доставчици на социални услуги. С разпоредбата на **ал. 2** се определя, че възлагането на предоставянето на социални услуги, които се финансират от държавния и/или общинския бюджет, може да е съгласно **т. 1** - възлагане на предоставянето на социални услуги, които са създадени от общината или **т. 2** - възлагане на предоставянето на социални услуги, които общината няма обективна възможност да създаде. Комисията за защита от дискриминация счита, че от тълкуването на разпоредбата не следва извод за нарушение на ЗЗДискр. Текстът създава възможност за доставка на социални услуги, дори когато съответната община няма обективна възможност да ги създаде, което се явява позитивна мярка спрямо ползвателите на тези социални услуги, които в противен случай нямат възможността да се ползват от тях.

12. Относно текстовете на разпоредбата на **чл. 64**, касаеща възлагането на създадени от общината услуги чрез конкурс, с **ал. 1** е регламентирано, че кметът на общината възлага предоставянето на създадени с решение на общинския съвет социални услуги на частни доставчици след провеждането на конкурс. С разпоредбата на **ал. 2** се регламентирано условията, при които се допуска възлагането на частните доставчици след проведен конкурс, а именно: **т. 1** - за социалната услуга е осигурено финансиране от държавния и/или общинския бюджет; **т. 2** - материалната база, обзавеждането и оборудването, които се изискват за предоставяне на услугата, са осигурени от общината; **т. 3** - частният доставчик има издаден лиценз за социалната услуга; **т. 4** - лицензът на частния доставчик не е бил отнеман на основание чл. 158, ал. 1, т.т. 1-6 при условията на чл. 148, ал. 4; **т. 5** - лицензът на частния доставчик не е бил отнеман на основание чл. 158, ал. 1, т. 7. С разпоредбата на **ал. 3** се определят видовете социални услуги, за които може да се провежда конкурс, а именно: **т. 1** - социални услуги, които вече се предоставят от общината или **т. 2** - социални услуги, които са създадени, но чието предоставяне не е започнало или е било прекратено поради несъответствие със стандартите за качество, определени в Наредбата за качеството на социалните услуги. **Ал. 4** регламентира, че редът за провеждане на конкурса за възлагане на предоставянето на създадени с решение на общинския съвет социални услуги се определя в правилника за прилагането на закона.

13. По-надолу, с разпоредбите на **чл. 65**, също касаещи възлагането на създадени от общината услуги чрез конкурс с **ал. 1** се определя, че кметът на общината и спечелилият конкурс по чл. 64 частен доставчик сключват договор за възлагане на предоставянето на социалната услуга. С **ал. 2** се определя, че срокът на договора за възлагане на предоставянето на социалната услуга не може да е по-кратък от две години и по-дълъг от 5 години, като оценка на изпълнението му се прави всяка година. **Ал. 3** определя, че частният доставчик няма право да използва предоставеното финансиране за други услуги, дейности и разходи извън посочените в договора за възлагане на предоставянето на социалната

услуга. Ал. 4 определя, че договор за възлагане на предоставянето на социална услуга може да се сключи и при наличие на единствен кандидат. Разпоредбата на ал. 5 определя, че основното съдържание на договора по ал. 1 и критериите за оценка на изпълнението му се определят в правилника за прилагането на закона.

Комисията за защита от дискриминация счита, че текстовете на чл. 64 и чл. 65 не противоречат на разпоредбите на ЗЗДискр. Следва да се посочи, че разпоредбите на чл. 3 от ЗЗДискр. определят, че законът защитава всички физически лица на територията на Република България, а сдружения на физически лица, както и юридически лица, се ползват от правата по този закон по отношение на техния членски състав или на заетите в тях лица. В тази връзка разпоредби, касаещи взаимодействието между различни юридически лица не могат да представляват дискриминация, доколкото с тях не се засягат правата на физическите лица.. Доколкото посочените мерки целят доставката на социални услуги, независимо от доставчика, то това осигурява допълнителна възможност на физическите лица да се ползват от тях.

14. Относно текстовете на разпоредбата на чл. 74, касаеща насочването от дирекция "Социално подпомагане", с ал. 1 се регламентира, че дирекция "Социално подпомагане" извършва насочване за ползване на социални услуги: т. 1 - от деца, родители, семейства и лица, които полагат грижи за деца, в случаите, когато услугите се предоставят като мярка за закрила на детето по реда на Закона за закрила на детето; т. 2 - от лица, поставени под запрещение; т. 3 - от лица в кризисна ситуация, лица, пострадали от домашно насилие и жертви на трафик; т. 4 - когато услугите се предоставят на областно ниво за лица от цялата страна. С ал. 2 се определя, че всяко лице има право да бъде информирано и консултирано от дирекция "Социално подпомагане" относно социалните услуги, включени в Националната карта на социалните услуги, и услугите в териториалния обхват на дирекцията, които се финансират от общината. С ал. 3 се регламентира, че насочването за ползване на социални услуги като мярка за закрила на детето в семейна среда се извършва по реда на Закона за закрила на детето и при спазване на чл. 73, ал. 1. С ал. 4 се определя, че насочването за ползване на социални услуги от лицата по ал. 1, т.т. 2- 4 се извършва от определени от директора на дирекция "Социално подпомагане" социални работници. Комисията за защита от дискриминация счита, че разпоредбата не противоречи на ЗЗДискр.

15. Относно текстовете на разпоредбите на чл. 81 и чл. 82, касаещи оказване на съдействие при изготвяне на оценката и на плана за подкрепа, с чл. 81, ал. 1 се определя, че при изготвянето на индивидуалната оценка на потребностите и на индивидуалния план за подкрепа доставчикът на социалната услуга може да иска информация, съдействие и становища от държавни органи, общината, личния лекар на лицето, семейството и близките на лицето, лечебни заведения, институции в системата на предучилищното и училищното образование и други институции и доставчици на социални услуги, като те са длъжни да ги предоставят в рамките на срока, определен от доставчика. С ал.2 се определя, че когато лицето е избрало да ползва различни социални услуги от един доставчик, се изготвя обща оценка и общ план за предоставянето на всички услуги. С ал. 3 се определя, че когато лицето ползва социални услуги от различни доставчици, те заедно отговарят за изготвянето на оценката и на плана по ред, определен в правилника за прилагането на закона.

С чл. 82 ал. 1 се регламентира, че информация за съществуващите социални услуги се предоставя от дирекции "Социално подпомагане" на лечебните заведения, институциите в системата на предучилищното и училищното образование, детските ясли, местата за лишаване от свобода, местата за подкрепа на деца с противоправно поведение, дирекциите "Бюро по труда", центровете за лица, търсещи и/или получили международна закрила, миграционните и полицейските органи на Министерството на вътрешните работи. Ал. 2 от същия член определя, че в случай на необходимост институциите и органите по ал. 1 информират лицата за социалните услуги, които биха могли да ползват, както и

сигнализируют дирекция "Социално подпомагане" или общината за необходимостта от насочване за ползване на социални услуги. Комисията за защита от дискриминация счита, че разпоредбите на чл. 81 и чл. 82 не противоречат на ЗЗДискр.

16. Бихме искали да насочим фокуса на преценката за нарушение на принципа на равенство върху конкретни разпоредби от Закона за социалните услуги, които при детайлен прочит имат потенциал да индикират (предпоставки) за неравно третиране на определена група лица, по конкретно разпоредби уредени в Глава втора на закона, Раздел II, Особени правила при предоставянето на социални услуги.

Пример в тази посока е разпоредбата на чл. 87 от Закона за социалните услуги:

Чл. 87. (1) Когато дете е поискало подкрепа от доставчик на социална услуга, доставчикът е длъжен да информира и да консултира детето с изключение на случаите на искане за ползване на резидентна грижа.

(2) Ако доставчикът на социалната услуга не предлага дейности за търсената подкрепа, той е длъжен по подходящ начин да информира и да консултира детето относно начина за ползване на желаната от него услуга.

(3) В случай че потърсилото подкрепа дете е под 14-годишна възраст или е дете в риск по смисъла на Закона за закрила на детето, доставчикът незабавно уведомява дирекция "Социално подпомагане".

(4) В случай че потърсилото подкрепа дете е над 14-годишна възраст, доставчикът със съгласието на детето уведомява неговите родители.

(5) Ако детето не е в риск по смисъла на Закона за закрила на детето, ползването на социални услуги от детето и от неговите родители е по реда на този закон.

На равнище право на Европейския съюз дискриминацията по признак „възраст“ е възприета като обстоятелство, което може да представлява пречка за реалното постигане на целите, поставени пред Съюза, както и да накърни принципите, на които той се основава, поради което в чл. 19 от Договора за функциониране на Европейския съюз (предишен чл. 13 от Договора за създаване на Европейска общност) е отчетена нуждата от въвеждането на забрани за осъществяване на такъв тип поведение на цялата територия на ЕС. В тази връзка съставът следва да посочи, че посредством Директива 2000/78 от 27.11.2000 г. са въведени на общностно равнище минимални стандарти относно недопускането на дискриминация по признаците религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация в областта на заетостта и професиите. Тези признаци са изрично посочени в чл. 1 на Директивата.

Съгласно чл. 2, пар. 2, б. „а“ от Директива 2000/78 „проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е, било е или би било третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа на един от признаците, упоменати в чл. 1“.

В случая предоставянето на социални услуги е обвързано с преценката на доставчика и с оглед възрастта на децата, дали да уведоми или да не уведоми родителите. Житейски неоправдано е закона да предвижда доставчика на социалната услуга да уведомява само малолетното лице (дете до 12 г. възраст) без за това да бъдат уведомени неговите законни представители – родителите му. – чл. 87, ал. 2 от закона. Диаметрално противоположна посока е предвидено, че *потърсилото подкрепа дете е над 14-годишна възраст, доставчикът със съгласието на детето уведомява неговите родители.*

В случая законовата норма дава право на доставчика на социална услуга (без значение дали е публична институция или частна такава) да не уведоми за изборът на детето под 14 годишна възраст, поискало дадена социална услуга, неговите родители.

Комисията за защита от дискриминация следва да посочи, че отглеждането и

възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата, което уредено в чл.47, ал.1 от Конституцията на Република. В същността на настоящата преценка следва да бъде фокусирана върху това, че се касае безспорно за най – уязвимата категория лица, а именно децата, които по силата на чл. 87, ал. 2 и ал. 4 от Закона за социалното подпомагане, се разделят на две групи, с оглед възрастта на деца. Тез под 14 г. и тези деца над 14 г. възраст. При преценка на евентуалните възможности (виж ал. 2 , ал. 3 и ал. 4 от с.н). определена възраст и начина по –който се третира. От друга страна засяга въпросите за правата и задълженията и на техните родители.

Предвид така използваната законодателна техника бихме искали да напомним, че член 23 на Международния пакт за граждански и политически права признава, че семейството е естествената и основна клетка на обществото и има право на закрила от обществото и държавата. Защитата на семейството и неговите членове е гарантирана освен това, пряко или непряко, от други разпоредби на Пакта. Оттук следва, че чл. 17 установява забрана за произволна или неправомерна намеса в семейството. Освен това, чл. 24 на Пакта се занимава конкретно със защита на правата на детето, като такова или като член на семейството

Съгласно чл. 2, пар. 2, б. „б” от Директива 2000/78 „проява на непряка дискриминация има, когато **видимо неутрална разпоредба**, критерий или практика биха поставили лицата от определена религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация в сравнение с други лица в неблагоприятно положение, **освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдана от законната си цел и средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими**”.

Принципът на недискриминацията забранява различното третиране в сходни ситуации и еднаквото третиране в различни ситуации, освен ако това различно третиране е обективно оправдано и използваните средства са пропорционални на преследваната цел. Същественото при нарушение на принципът за равенство в третирането е ако различието няма обективно и разумно оправдание. Съществуването на такова оправдание следва да се преценява във връзка с целта и последиците на разглежданата мярка. Неравното третиране следва да е обективно оправдано с оглед на постигане на законова цел и средствата за постигане на целта са пропорционални, подходящи и необходими¹.

В конкретния случай характеристиката „възраст” би могла да бъде оправдана, т.е. да не съставлява дискриминация, ако преследва легитимна цел, а средствата за постигането ѝ са пропорционални, систематични и съгласувани, и позволяват постигането ѝ, дори случаят да не попада в изключенията по чл.7 от ЗЗДискр. За оправдаване на пряката дискриминация се прилага същият стандарт като непряката дискриминация- чл.4, ал.3 от ЗЗДискр.: на първо място следва преследваната цел да е законна; мерките да са необходими, подходящи и да позволяват постигането на целта; тези мерки да са съгласувани и систематични². Конкретния текст не носи индикации за такава необходимост, обосноваост и съгласуваност и като такъв съдържа в себе си нарушение на ЗЗДискриминация според КЗД.

17. Относно твърдението, че разпоредбата на чл. 104. (1) която разглежда безплатно предоставяне на услуги като подкрепа за формиране на родителски умения;

¹ Това разбиране е заложено в практиката в Европейския съд по правата на човека – Решение по дело Case “Relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium” (application 1474/62; 1677/62; 1769/63;1994/63; 2126/64) т.10 Case of Iaduna v.Slovakia (application 31827/02) т.59, Case of zarb admi v.Malta (applicationno 17209/02) т.72 Case of sejdic and finci Bosnia and Herzegovina (applications nos.27996/06 and 34836/06) т.42

2. консултиране и подкрепа на родители по въпросите на ранното детско развитие и отглеждането на деца;
3. превенция на изоставянето на деца и подкрепа на родители за реинтеграция по реда на Закона за закрила на детето допуска намесата на държавата в случая на социалните служби и чрез частите доставчици на социални услуги, в една защитена лична и семейна територия, а именно отглеждането на детето, която освен при крайно тежки престъпления следва да бъде защитена от подобни посегателства, Комисията за защита от дискриминация, счита, че не действителното тълкуване на разпоредбата не следва извод за нарушение на Закона за защита от дискриминация.

17. Относно твърденето, че в дейността си Агенцията за качеството на социалните услуги застрашава личната и семена неприкосновеност тъй като съгласно **чл. 116. (1)** При изпълнение на контролните си функции служителите на Агенцията за качеството на социалните услуги имат право: 3. да посещават лицата, които ползват социални услуги в домашна среда; 7. да получават пряко от лицата, ползващи социални услуги, необходимата информация, КЗД счита, че текста на разпоредбата на чл. 116 от ЗСУ не е в разрез с антидискриминационното законодателство.

18. Относно твърдението на народните представители, че с разпоредбата на **чл. 120 и чл. 121** от ЗСУ предоставя възможност доставчиците на услуги да обучават държавните служители към насочване на гражданите към техните услуги, а служителите да участват в тези обучения, тълкуването на разпоредбата и евентуалното ѝ прилагане според КЗД не противоречи на ЗЗДискр., тъй като закона преследва цели за по-нататъшно квалификационно ниво и професионално обучение, които да се осигурят от органа по назначение.

19. Относно твърдението на група народни представители, че съгласно разпоредбата на **чл. 136. (3)** "Частни доставчици" (вкл. чуждестранни и чуждофинансирани) ще могат да извършат информиране, консултиране и обучение в лечебни заведения и институции по ал.1, както и да получават информация в и всякакво съдействие от тези институции (чл. 81. ал.1 и чл. 137, ал. 1 и ал. 2), което влиза в конфликт със закона за личните данни европейското законодателство и заобикаля специалния подбор на кадри с гарантирани умения по закона за държавния служител КЗД счита, че не противоречи на ЗЗДискр., тъй като систематичното тълкуване на правната норма не противоречи на забраната за дискриминация.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Комисията за защита от дискриминация /КЗД/ счита, че заявените основания в Искането за установяване противоконституционност на чл. 1, чл. 2, чл. 3, ал. 1, чл. 5, чл. 6, чл. 7, чл. 11, ал. 2, чл. 12, чл. 13, ал.2, чл. 14, чл. 15, чл. 17, чл. 23, чл. 26, чл. 29, чл. 31, чл. 41, чл. 48, чл. 50, чл. 57, чл. 61, чл. 63, чл. 64, чл. 65, чл. 74, чл. 81, чл. 82, чл. 87, чл. 88, чл. 91, чл. 95, чл. 96, чл. 100, чл. 102, чл. 103, чл. 104, чл. 116, чл. 120, чл. 121, чл. 136, ал. 3, чл. 137, чл. 143, чл. 144, чл. 169 и параграф 43 от Преходните и заключителни разпоредби от Закона за социалните услуги –обн., ДВ, бр. 24/22.03.2019 г. в сила от 01.07.2020 г.) и на закона в неговата цялост, **в своята преобладаваща част нямат пряко отношение към разпоредбите на Закона за защита от дискриминация.** (с изключение на изрично посочените в становището отделни тестове).

Независимо от това следва да се има предвид, че дадена житейска ситуация и/ или начина на прилагане на конкретни разпоредби от закона (практиката по неговото прилагане) в бъдеще, могат да засегнат права на субектите, адресати на тези норми по начин

по-който същите могат да попаднат в ситуация на неравно третиране, а оттам и в хипотеза на дискриминация.

Становището е прието на заседание на Комисията за защита от дискриминация, проведено на 29.05.2020 г., при присъстващи 7 (седем) члена на комисията, и е прието с 6 (шест) гласа „за“ и 1 (един) глас „въздържал се“.

С УВАЖЕНИЕ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ:
РЕПУБЛИКА
ДОК. Д-Р. АНА ДЖУМАЛИЕВА
БЪЛГАРИЯ